

Lajiliiton kurinpitomääräykset

1 § Soveltamisalaan kuuluvat henkilöt ja yhteisöt:

Liiton kurinpitomääräysten alaisia ovat:

- liiton jäsenseurat
- kilpailutoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt
- jäsenseurojen jäsenet
- jäsenseurojen hallitusten ja johtokuntien ja näiden asettamien elinten jäsenet ja toimihenkilöt
- ne henkilöt ja yhteisöt, jotka ovat kirjallisesti sitoutuneet noudattamaan näitä määräyksiä tai ovat lunastaneet liiton kilpailulisenssin/pelipassi/yms

Määrittelemällä soveltamisalaan kuuluvat henkilöt ja yhteisöt rajataan se joukko joihin kurinpitomääräyksiä voidaan soveltaa. Sääntöihin sitoutetaan joko jäsenyyden, sääntöketjutuksen tai sopimukseen perustuvan sitouttamisen kautta. Myös kilpailemiseen tai muuhun toimintaan oikeuttavan lisenssi lunastaminen on sopimukseen perustuva sitoutuminen. Lisenssin (tai vastaavan) lunastamisen yhteydessä on sen ostajalle tehtävä selväksi mihin hän sitoutuu (esim rasti ruutuun ”sitoudun noudattamaan liiton xx sääntöjä ja määräyksiä”).

Soveltamisala on syytä määritellä sen verran laajaksi, että se kattaa toiminnassa kiinteästi mukana olevat henkilöt ja yhteisöt.

Joukkuelajeissa lajiliittojen/piirien/alueiden on lisäksi syytä harkita lisäystä ulotetaanko rankaisovalta myös henkilöihin jotka on merkitty ottelupöytäkirjaan tai ovat pelanneet ottelussa tai ovat ottelussa vaihtopelaajina tai joukkueen toimihenkilöinä. Tällöin on esim pelaajien osalta kyse henkilöistä, jotka osallistuvat toimintaan ilman että seurajäsenyys tai lisenssin lunastaminen sitoo heitä. Jos tällaiseen henkilöön ei voida ulottaa rankaisovaltaa, voi syntyä tilanne jossa törkeään epäurheilijamaisuuteen tai lainvastaiseen toimintaan syyllistynyt voisi seuraavana päivänä lisenssin lunastamalla pelata ilman, että asiaan voidaan puuttua.

2 § Rikkomuksen laatu

Rangaista voidaan sitä

- a) joka rikkoo liiton [tai sen jäsenpiirin/alueen] voimassa olevia sääntöjä, määräyksiä tai päätöksiä, joita liiton tai piirin/alueen sääntöjen nojalla annetaan;
- b) joka tahallaan johtaa harhaan tai yrittää johtaa harhaan liiton [tai piirin/alueen hallitusta] tai niiden asettamia elimiä;
- c) joka kilpailussa, siihen liittyvässä harjoitustoiminnassa, varsinaisen kilpailutapahtuman ulkopuolella tai kilpailusta tehtyjen päätösten johdosta tai muutoin käyttäytyy epäurheilijamaisesti tai lainvastaisesti;
- d) joka kilpailussa tai siihen liittyvässä harjoitustoiminnassa puuttuu erotuomariston fyysiseen koskemattomuuteen tai syyllistyy erotuomariston uhkaamiseen
- e) joka syyllistyy voimassa olevan antidopingsäännösten mukaiseen dopingrikkomukseen kilpailussa tai kilpailujen ulkopuolella.
- f) joka syyllistyy liiton [tai sen piirin/alueen ja –seuran] etua vahingoittavaan toimintaan tai
- g) joka urheilee, yrittää urheilla tai ehdottaa urheilemista ennakolta sovittuun lopputulokseen pyrkien tai muulla tavoin manipuloi tai pyrkii manipuloimaan kilpailutapahtumia [tai laiminlyö tällaista toimintaa koskevan tiedonantovelvollisuuden liitolle tai seuralle.]
- h) joka lyö vetoa omasta kilpailutapahtumastaan
- i) joka syyllistyy kilpailussa tai sen ulkopuolella rasistiseen käytökseen tai laiminlyö liiton sääntöihin ja määräyksiin perustuvan velvollisuuden puuttua tällaiseen käytökseen.
- j) jota jokin muu valtakunnallinen urheilujärjestö on rangaissut vähintään kuuden (6) kuukauden peli, kilpailu- tai toimitsijakiellolla, voidaan rangaista näiden sääntöjen perusteella, mikäli rangaistu teko täyttää edellä jonkin a)- i) kohtien tunnusmerkistön

Tämän pykälän d), g), h) ja i) kohdissa mainitut rikkomukset on aina katsottava vakaviksi.

Jos kurinpitomääräyksissä ei ole mainintaa mistä teoista voidaan rangaista, liitto ei voi ryhtyä kurinpitotoimiin. Toiminnassa mukana olevan täytyy tietää, minkälainen toiminta ei ole liiton alaisuudessa mahdollista. Itse kilpailutapahtumaa sääntelevät säännöt kuten urheilulajin säännöt määrittelevät kilpailutapahtuman aikaiset rangaistukset (diskvalifiointi, ulosajot, jäähyt jne). Kurinpitomääräykset täydentävät näitä sääntöjä ja niillä voidaan puuttua myös kilpailutapahtuman ulkopuolisiin rikkomuksiin. Jokaisen lajiliiton olisi hyvä pohtia tarkkaan, mitkä teot ovat lajin rankaisemisen arvoisia. Esimerkiksi budolajeissa saattaa olla tarvetta yksilöidä riittäväällä tarkkuudella sellaisia lajin hengen vastaisia toimia, jotka johtavat rankaisemiseen.

Rangaista voidaan sitä joka rikkoo liiton [tai sen jäsenpiirin/alueen] voimassa olevia sääntöjä, määräyksiä tai päätöksiä, joita liiton tai piirin/alueen sääntöjen nojalla annetaan. Mikäli liitolla on itsenäinen piiri tai aluerakenne jää jokaisen liiton sääntöjen ja harkinnan varaan voidaanko liiton kurinpitomääräyksillä puuttua esimerkiksi piirin sääntöjen vastaiseen toimintaan. Rangaistusmääräysten alaiset tahot ovat velvollisia noudattamaan liiton sääntöjä, määräyksiä ja päätöksiä. Kilpailutoiminnassa keskeisiä ovat usein kilpailumääräykset, joilla säännellään kilpailutoimintaa. Niiden vastainen toiminta voi johtaa kurinpitomenettelyyn. Joukkuelajeissa merkittäviä ovat myös turvallisuusmääräykset, joiden rikkomisesta sanktio kohdistuu usein seuraan.

Liiton hallituksen tai sen asettaman elimen harhaan johtaminen tai sen yrittäminen voi ilmetä muun muassa antamalla niiden päätöksentekoon vaikuttavaa väärää tietoa, jolla hankitaan yksilölle tai yhteisölle perusteetonta etua.

Kilpailussa ilmenevä epäurheilijamaisuus tulee usein rangaistavaksi jo itse kilpailutilanteessa. Lisäsanktioita voidaan asettaa kurinpitomenettelyssä. Lisäksi voi syntyä tilanteita, joissa kilpailun erotuomaristo (tai jury tms) ei syystä tai toisesta kykene reagoimaan epäurheilijamaiseen käytökseen erityisesti jos se tapahtuu kilpailua ennen tai sen jälkeen. Lisäksi rangaistuksen piiriin voidaan saattaa myös harjoitusten yhteydessä ja kilpailutapahtuman ulkopuolella tapahtunut epäurheilijamainen tai lainvastainen toiminta.

Kilpailujen erotuomariston kunnioittaminen on yksi urheilun fair playn kulmakiviä. Erotuomariston koskemattomuus tulee taata sekä kilpailuissa että siihen liittyvässä harjoitustoiminnassa.

Suomen antidopingsäännöstössä (uusi tulee voimaan 1.1.2015) määritellään dopingrikkomukset. ADT:n valvontalautakunta toteaa onko kyseessä doping ja suosittelee antidopingsäännösten nojalla rangaistusta, mutta faktinen kurinpito kuuluu lajiliitolle. ADT:llä on oikeus valittaa lajiliiton päätöksestä urheilun oikeusturvalautakuntaan.

Liiton etua vahingoittava toiminta voi olla esimerkiksi liiton maineen perusteetonta julkista mustamaalaamista tai sen taloudellista etua vahingoittavaa toimintaa.

Kilpailutapahtumien ja -tulosten manipulointi on leviämässä useampiin urheilulajeihin. Tämän johdosta jokaisella lajiliitolla tulisi olla tulevaisuuden varalle säännöt, joiden nojalla päästään rankaisemaan manipulointiin syyllistyneitä. Tämän rinnalle kilpailumääräyksiin tai vastaaviin on syytä ottaa jokaisen toimijan velvollisuudeksi ilmoittaa tietämistään manipuloinneista tai niiden yrityksistä. Lisäksi rangaistavaksi tulisi säätää vedonlyöminen sellaisesta kilpailutapahtumasta jossa henkilö on itse osallisena.

Toimijoiden rasistiseen käytökseen kilpailutoiminnassa tai sen ulkopuolella tulee soveltaa nollatoleranssia. Lisäksi muissa määräyksissä tulee säätää tapausten raportointi ja muista velvollisuuksista, joiden laiminlyönti voi johtaa myös rangaistukseen.

Erotuomarin koskemattomuutta, kilpailujen manipulointia, vedonlyöntikieltoa ja rasistista käytöstä koskevia rikkomuksia on aina pidettävä vakavina.

Lajiliitolla tulee olla mahdollisuus puuttua henkilön toisen lajin piirissä tekemiin törkeisiin rikkomuksiin. Edellytyksenä on, että teosta on toisessa lajiliitossa annettu vähintään kuuden kuukauden peli/kilpailu/toimitsijakielto ja että teko on tunnusmerkistöltään sellainen, että siitä olisi liiton omien kurinpitomääräysten nojalla voitu rangaista jos samanlainen teko olisi tapahtunut ko liiton alaisessa toiminnassa.

3 § Rangaistuslajit

1. Rangaistuslajeja ovat

- a) varoitus;
- b) sakko
- c) ottelukohtainen/kilpailukohtainen, määräaikainen tai väliaikainen kilpailu-, peli- tai toimitsijakielto

Joukkuelajeissa

:

- d) ottelun tai otteluiden määrääminen pelattavaksi muualla kuin kotikentällä;
- e) ottelun tai otteluiden määrääminen pelattavaksi ilman katsojia;;
- f) ottelun mitätöiminen ja mahdollinen uusiminen;
- g) joukkueen yhden tai useamman pisteen menettäminen nykyisessä tai tulevassa kilpailussa;
- h) joukkueen julistaminen hävinneeksi ottelussa;
- i) joukkueen sulkeminen nykyisestä ja/tai tulevasta kilpailusta.

2.. Sakko on maksettava xxx päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista uhalla, että sakotettu voidaan [esim sulkea kilpailutoiminnasta].

3. Peli/kilpailu - tai toimitsijakielto on voimassa kaikissa liiton [ja piirin/alueen] otteluissa ja kilpailuissa.

4. Toimitsijakieltoon määrätty henkilö ei saa toimia virallisiin kilpailuihin/otteluihin liittyvissä tehtävissä, joihin lasketaan myös pelaaminen/kilpaileminen.

5. Eri rangaistuslajeja voidaan määrätä samanaikaisesti.

Perusrangaistukset lievimmästä kovempaan ovat varoitus, sakko sekä kilpailu-, peli- tai toimitsijakielto. Jokaisessa lajissa on omat erityispiirteensä joten rangaistuksen mittaaminen kuten sakon määrä ja kilpailu/peli/ toimitsijakiellon pituus jää lajiliiton oman harkinnan ja lajissa noudatetun käytännön varaan. Lisäksi rangaistuksen mittaamisessa kannattaa tutustua urheilun oikeusturvalautakunnan oikeuskäytäntöön. Dopingrikkomusten osalta valvontalautakunta esittää lajiliitolle dopingsäännöstöön perustuvaa rangaistusta.

Peli/kilpailu/toimitsijakielto voidaan määrätä tietyksi ottelumääräksi (tai tietty määrä kilpailuja), määrääjäksi tai väliaikaiseksi. Väliaikainen kielto voisi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin kun henkilö on syytettynä kilpailujen manipuloinnista ja odotetaan oikeuden päätöstä asiassa. Jokaisen lajiliiton on syytä lajinsa ominaispiirteet huomioon ottaen määritellä missä tilanteissa väliaikainen kielto voidaan määrätä.

Joukkuelajeissa seuraan kohdistuvat rangaistukset ovat taloudellisilta ja urheilullisilta seurauksiltaan ankaria, joten niiden soveltamisessa kannattaa käyttää harkintaa. Joka tapauksessa

mahdollisuus tällaisten rangaistusten määräämiseen on syytä olla määräyksissä ”pahan päivän varalle”.

Sakon maksamiselle on syytä asettaa määräaika ja maksamatta jättämisestä johtuva seuraamus kuten esimerkiksi sulkeminen kilpailutoiminnan ulkopuolelle.

Se mitä kilpailuja tai otteluita peli/ kilpailu/toimitsijakielto koskee on mainittava määräyksissä. Lajin maineen kannalta voi olla kiusallista jos törkeään epäurheilijamaisuuteen syyllistynyt henkilö, joka on saanut pelikiellon liiton järjestämässä kilpailussa, voisi seuraavana päivänä pelata piirin/alueen järjestämässä ottelussa.

Toimitsijakiellon tulee koskea kaikkea urheilutoimintaa (valmentamine, pelaaminen, huolto jne) virallisessa kilpailussa tai ottelussa. Lajiliiton on syytä tarkemmin määritellä mitä kaikkea toimitsijakieltoon kuuluu (esim. miten voi olla ja miten ei voi olla kontaktissa valmennettavaan tai joukkueeseen toimitsijakiellon aikana).

Rangaistuslajien samanaikainen määrääminen mahdollistaa, että rangaistukseksi voidaan määrätä esimerkiksi sekä kilpailukiello että sakko.

4 § Rankaisuoikeus

1. Rankaisovaltaa käyttävä elin näissä säännöissä mainituissa rikkomuksissa on liiton kurinpitovaltiokunta [sekä piirien/alueiden toiminnan osalta piirihallitus tai sen asettama elin.]

Kurinpitomenettelyn riippumattomuuden takaamiseksi ja toimivan työnjaon varmistamiseksi liitossa tulisi olla erillinen kurinpitovaltiokunta. Liiton hallituksen tulisi työssään keskittyä strategiseen johtamiseen ja yhdistyslain mukaisiin tehtäviin, eikä hallituksen jäsenten tulisi olla valiokunnan jäseniä

Suosittelavaa on, että kurinpitovaltiokunnan valitsee liiton kokous ja että kurinpitovaltiokunnan kokoonpanosta ja jäsenten kelpoisuusehdoista määrätään liiton säännöissä. Mikäli mahdollista valiokunnan puheenjohtajana tulisi toimia oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut henkilö. Pienissä liitoissa tällaisen henkilön löytyminen voi olla vaikeaa. Lajituntemuksen takaamiseksi myös maallikkojäsenten valitseminen on suositeltavaa. Mikään ei sinällään estä valitsemasta kurinpitoelementiksi myös yhtä ainoaa henkilöä.

Isommissa liitoissa voi käytössä olla liiton sisällä kaksipuolainen kurinpitomenettely. Tällainen prosessi voi olla omiaan vähentämään valittamista urheilun oikeusturvalautakuntaan.

Liiton tulee myös selkeästi tehdä ero vastalauseasioiden ja kurinpitoasioiden välillä. Näillä tulisi olla eri prosessit ja niitä tapauksia joista voidaan tehdä vastalause ei ole syytä kirjoittaa kurinpitomääräyksiin.

5 § Ilmoitus rikkomuksesta

1. Virallisen raportin kilpailutapahtumista voi tehdä vain kilpailutapahtuman erotuomarit, tarkkailija, delegaatti tai kurinpitovaltiokunnan erikseen hyväksymä puolueeton henkilö.
2. Muu kuin 5.1 §:ssä mainittu henkilö voi tehdä tarkoin yksilöidyn ilmoituksen rikkomuksesta ja se on toimitettava kirjallisesti asianomaiselle rankaisuelimelle viikon kuluessa rikkomuksesta tai siitä, kun se on tullut ilmi. Edellä mainittu ilmoitus

voidaan tehdä kirjeitse, faksilla tai sähköpostilla. Tällainen ilmoitus voidaan käsitellä asianomaisessa rankaisuelimessä ainoastaan painavista syistä.

3. Painavista syistä voidaan asianomaisen rankaisuelimen tietoon tulleet rikkomukset käsitellä, vaikka niistä ei olekaan tehty ilmoitusta tai raporttia.

Kurinpitoasia voidaan saattaa vireille liiton määrittelemien henkilöiden toimesta (esim. erotuomarit, tarkkailija jne). Kurinpitoelimen esittelijä arvioi mitkä näistä raporteista on syytä viedä kurinpitomenettelyyn ja konsultoi tarpeen mukaan kurinpitoelimen jäseniä tapauksista jotka ovat rajatapauksia.

Muukin henkilö voi tehdä ilmoituksen väitetystä rikkomuksesta. Muun henkilön tekemälle ilmoitukselle on syytä asettaa aikaraja, jotta ko henkilö reagoi riittävän nopeasti havaittuaan rikkomuksen. Ilmoituksen antajalla ei ole virallista raportioijan asemaa, joten tällainen ilmoitus voidaan käsitellä vain painavista syistä.

Kolmanneksi, painavista syistä voidaan ottaa käsittelyyn myös kurinpitovaliokunnan tietoon tulleet rikkomukset, joista ei ole tehty raporttia tai ilmoitusta. Tällaisia voisi olla muun muassa mediassa esille tulleet tapaukset kuten kilpailumanipulointi, doping ja vastaavat. Siitä kuinka pitkälle menneisyydessä tapahtuneisiin asioihin voidaan kurinpidolla puuttua, on vaikea antaa nyrkkisääntöä. Doping ja kilpailujen manipulointi ovat sellaisia, joissa puuttuminen voi ulottua kauaskin menneisyyteen. Rikkomuksen törkeysasteella on merkitystä rangaistuksen ajallista ulottuvuutta arvioitaessa.

6 § Asianomaisen kuuleminen

1. Asiassa tulee pyytää selvitykset niiltä tahoilta, joilta voidaan katsoa saatavan asian ratkaisemisen kannalta merkityksellistä aineistoa.
2. Sen jälkeen, kun tapahtuneesta on saatu riittävä selvitys, kurinpitomenettelyn kohteena olevalle taholle on varattava tilaisuus antaa vastineensa asiassa.
3. Kirjallinen vastine on toimitettava viikon kuluessa vastinepyynnöstä uhalla, että asia voidaan ratkaista ilman sitä. Vastine voidaan tehdä kirjeitse, faksilla tai sähköpostilla. Vastine voidaan pyytää asianomaisen seuran välityksellä.
4. Kurinpitovaliokunta voi määrätä vastinepyynnön yhteydessä rikkomuksesta epäillyn väliaikaiseen peli-, kilpailu- tai toimitsijakieltoon, kunnes asia on käsitelty.
5. Kurinpitovaliokunta voi harkintansa mukaan hankkia lisäselvityksiä tai kutsua asianomaisen henkilökohtaisesti kuultavaksi.
6. Vastinepyynnön yhteydessä toimitetut raportit ja muut selvitykset on tarkoitettu ainoastaan asianosaisten tiedoksi.

Ennen asianomaisen kuulemistä asiassa tulee pyytää selvitykset niiltä tahoilta, joilta voidaan katsoa saatavan asian ratkaisemisen kannalta merkityksellistä aineistoa. Joukkuelajeissa usein erotuomariraportti toimii selvityksenä, jonka johdosta pyydetään vastinetta. Monimutkaisemmissa asioissa voidaan edellyttää laajempia selvityksiä, ennen vastinepyyntöä.

Rikkomuksesta epäillyn kuulemisen laiminlyönti on yksi yleisimpiä muotovirheitä. Urheilun oikeusturvalautakunta on useassa päätöksessään ottanut kantaa tähän puutteeseen. Rangaistusta ei voi määrätä ilman kuulemistä tai että tarjotaan mahdollisuus siihen. Vastineen pyynnölle on syytä asettaa kohtuullinen aikaraja.

Riippuen oletetun rikkomuksen laadusta, urheilullisesta tilanteesta (esim otteluruuhka, kilpailuja tulossa ennen kurinpitovaliokunnan kokousta jne) voidaan rikkomuksesta epäilty asettaa myös väliaikaiseen peli-, kilpailu- tai toimitsijakieltoon.

Kurinpitovaliokunta voi harkintansa mukaan hankkia lisäselvityksiä, muun muassa tarkennuksia vastineeseen tai muiden tapauksen kannalta merkityksellisten henkilöiden lausuntoja tapahtumien kulusta. Kurinpitomenettelyssä tavoitteena on selvittää tapahtumien kulku, mutta samalla on muistettava, että kaikkien sidosryhmien kannalta on myös tärkeää, että ratkaisut saadaan nopeasti. Yhtä perusteelliseen asioiden tutkimiseen kuin tuomioistuinmenettelyssä ei ole aikaa ja resursseja.

Kurinpitovaliokunnan tietoon saatetut tiedot ovat luottamuksellisia käsittelyn ajan. Julkaistavan ratkaisussa aineistoon on kuitenkin syytä viitata siltä osin kun sitä on käytetty perusteluissa.

7 § Päätös rangaistuksesta

1. Asiasta on lähetettävä asianosaiselle tai hänen seuralleen perusteltu kirjallinen päätös todisteellisesti kolmen (3) päivän kuluessa päätöksen antamisesta
2. Päätöksestä ilmoitetaan lisäksi välittömästi rangaistulle tai hänen seuralleen faksilla tai sähköpostilla
3. Piiriä, seuraa tai niiden elimiä tai jäseniä koskeva päätös on toimitettava asianosaiselle liittoon ilmoitetulla osoitteella tai asianomaisen elimen puheenjohtajalle tai sihteerille.
4. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus.
5. Päätös voidaan lisäksi ilmoittaa suullisesti asianosaiselle tai hänen seuransa edustajalle.
6. Päätös on julkaistava, ellei erityisen painavista syistä muuta johdu.

Kirjallinen päätös on perusteltava ja toimitettava asianosaisille mahdollisimman nopeasti. Päätöksessä on aina oltava valitusosoitus toisin sanoen ohjeet siitä missä ajassa päätöksestä on valitettava valituselimeen. Todisteellisen päätöksestä ilmoittamisen rinnalla on syytä käyttää nopeampia keinoja saattaa päätös asianosaisen tietoon. Valitusaika lähtee kulumaan kuitenkin vasta todisteellisen ilmoittamisen tapahduttua.

8 § Valitusoikeus

Rangaistulla on oikeus valittaa liiton kurinpitovaliokunnan [ja piirihallituksen tai sen asettaman elimen päätöksestä] urheilun oikeusturvalautakuntaan sen säännöissä mainituin edellytyksin

Valitusoikeus on keskeisiä oikeusturvaperiaatteita. Mikäli lajiliitossa on vain yksi kurinpitoeelin, tulee sen päätöksestä saada valittaa suoraan urheilun oikeusturvalautakuntaan.

9 § Rangaistusluettelo

Rankaisuelimen on pidettävä luettelo rikkomusilmoituksista, rangaistuksista ja valituksista sekä niiden aiheuttamista toimenpiteistä.

Luettelo annetuista rangaistuksista palvelee paitsi jäsenistöä, myös liiton kurinpitoelimiä, jotka muovaavat lajin kurinpidon oikeuskäytäntöä.

10 § Rangaistuksen täytäntöönpano

Määrätty rangaistus pannaan täytäntöön, vaikka siitä valitetaankin urheilun oikeusturvalautakunnalle. Kurinpitovaliokunta voi kuitenkin määrätä rangaistuksen täytäntöönpanon keskeytettäväksi valituksen käsittelyn ajaksi.

11 § Rangaistuksen raukeaminen

Kurinpitovaliokunta voi erityisen painavista syistä määrätä rangaistuksen raukeamaan, jos kilpailu, peli- tai toimitsijakieltoon määräämisestä on kulunut vähintään kaksi (2) vuotta.

Kurinpitoelimelle on syytä antaa mahdollisuus myös "armahtaa" rangaistu tämän kärsittyä tietyn määrän rangaistustaan. Kurinpitoelimen tulee kuitenkin ottaa huomioon muussa säännöstössä olevat mahdolliset rajoitteet armahdusoikeuden käytölle (esim antidopingsäännöstö).